చీకటిలో చీలికలు

- గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఈ నవల ముద్రితం కావడం యిది మూడోసారి. చాలా పాపులర్ కావడం వల్లకాదు - చాలాకాలం ఆగిఆగి ప్రింటయింది. ఈ నవలకి ఎంతలేదన్నా 40 ఏళ్ళ వయస్సుంది ఎప్పుడూ ఎవరూ "అమ్మో - ఎంత మంచి నవల" అని అనలేదు. అయితే ఎక్కువమంది మహానుభావులు విమర్శించిన నవలగా దీనికి చిన్న ముందుమాట వ్రాయాలనిపించింది.

1959 ప్రాంతంలో అప్పుడే చదువు పూర్తయి, నిరుద్యోగిగా వున్న రోజుల్లో ఈ నవల వ్రాశాను. అప్పటికి - బుచ్చిబాబు, చలం - యిలాంటి వారి ప్రభావం నా మీద వుంది. తెలిసిందంతా చెప్పెయ్యాలనీ, నాకు తెలిసిన రచయిత ఎంత గొప్పగా చెప్పాలనే యావ అప్పటిది. ఆ వాసన ఈ నవలలో ఎక్కువ. ఎలా కలిశారో పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యుల వారిని ఆ రోజుల్లో కలిశాను. వారిని ఈ నవలకి ముందుమాట వ్రాయమన్నాను. (ముందు మాటలూ, అంకితాలు బొత్తిగా అలవాటు లేదు) ఆయన వ్రాశారు. ముందుమాట వ్రాశారు గనుక విమర్శించలేదేమో కానీ, మొహమాటపడి బాగుందన్న గుర్తు.

ఆ962లో విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారికి చిత్తూరులో సన్మానం జరిగింది. ఆయన గుంటూరు శేషేంద్రశర్మగారి (అప్పటి చిత్తూరు మునిసిపల్ కమిషనరు) యింట్లో బస చేశారు. అక్కడ నా నవలలో ఒకటి రెండు పేజీలు చదివారమో. ఆ సాయంకాలం సభలో ఆర్ద్రుద తమ కిన్నెరసాని పాటల్ని పిప్పరమెంటు పాకం అన్నందుకు ఆయన్ని తిడుతూ పనిలో పని నాకూ రెండు వడ్డించారు. "ఇందాక ఎవరో రచయిత నవల చూశాను. ఆకాశంలో నక్షత్రాలు మరో లోకంలోకి ఎగిరిపోతున్నాయంటాడు" ఇలా సాగింది. నాకు ఆ రచయిత ఎవరో వెంటనే అర్ధమయింది. నా పక్కన కూర్చున్న శేషేంద్రశర్మగారు, మల్లాది వసుంధరగారూ, మల్లాది రామచంద్ర శాస్త్రిగారూ యిబ్బంది పడుతున్నారు.

సభ ముగిసింది. రాత్రి విశ్వనాథ వారికి చెప్పినట్టున్నారు. ఆ విమర్శించిన రచయిత నేనేనని. మర్నాడు మధ్యాహ్న భోజనం శర్మగారింట్లో జి. కృష్ణగారూ, వి.డి. ప్రసాదరావుగారు ప్రభృతులు వచ్చిన గుర్తు. అప్పుడు ఈ ప్రసంగం టేపు వేశారు. నన్ను విమర్శించే ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికి సత్యనారాయణగారు నావేపు తిరిగి "మిమ్మల్ని తిట్టినట్టున్నాను" అన్నారు నవ్వుతూ.

నేనూ నవ్వేసి "ఆ విధంగానయినా ఆ మాత్రం నవల చదివారు. అదీ నాకు ఆశీర్వాదమే" లాంటి మాటలేవో అన్నాను. ఏమయినా, విశ్వనాథ గారు కించపడ్డారు. అనవసరంగా నన్ను విమర్శించినందుకు. ఆయన "నిండు మనంబు నవ్యనవనీత సమానము" కోవలో మనిషి. ఆ ఆలోచన మనస్సులో పీకుతున్నట్టుంది. ఆ సాయంకాలం అప్పటి సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్ష్యులు, చిత్తూరు వారు విలాససభ అధ్యక్షులు ఆర్.బి రామకృష్ణరాజు గారు రామవిలాససభలో సభ ఏర్పాటు చేశారు. విశ్వనాథ వారు బజారుకెళ్ళి శాలువాలు కొనుక్కొచ్చి - ఆ సభలో మా రచయితలు - నేనూ, మధురాంతకం, పల్లంపాటి, రాజేంద్ర సదానంద (వీరంతా వున్న గుర్తు) అందరికీ శాలువాలు కప్పారు - అదీ వారి ఔదార్యం.

ఆ రోజుల్లోనే తిరుదణ్ణామలైలో వుంటున్న చలం గారి దగ్గరికి వెళ్తూండేవాణ్ణి. వారికి 'చీకటిలో చీలికలు' నవల పంపాను. "మీ పుస్తకం అందింది. ఈ నక్కకి అది కూజా భోజనం" అని వ్రాశారు.

తరువాత నాలుగైదు పుస్తకాలొచ్చాయి. "నర్తకి అదే పనిగా చదువుతోంది. అయ్యో అందరూ చచ్చిపోతున్నారే" అని మధ్య మధ్య బాధపడుతోంది అంటూ తరువాత చదివినట్టున్నారు.

"అందులో వర్ణనలన్నీ అనవసరం. కృత్రిమం మీరు కూడా అవన్నీ చూసి వుండరు" లాంటి వాక్యాలు గుర్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఈ నవలని సవరణలు చేసి, కుదించి ప్రచురించడం జరుగుతోంది. ఆనాటి 'చీకటిలో చీలికలు' దగ్గర్నుంచి నిన్న మొన్నటి 'ఎర్రసీత' వరకు - ఓ రచయిత మానసిక పరిణామాన్ని తెలియజెప్పడం కూడా సమగ్ర సాహిత్య పరిచయ లక్షణం కనుక ఈ నవలకీ ఈ సంపుటాల్లో స్థానం వుంది.

(గత సంచిక తరువాయి)

కాంటిన్ నుంచి తిరిగివస్తూంటే దారి మళ్ళించి కావాలని పొలాల వేపు నడిచాడు విశ్వేశ్వరం వరద భుజం మీద చెయ్యేసి.

ఆకాశంలోని చీకటి చీలికలయి దుద్దతో పెనిగే జీవితానికి సాక్షిలా వుంది.

మనిషి ఆకారం కనిపించని అంధకారం మధ్య కూర్చోబోతే -

"వద్దు. ఇక్కడ భయం నాకు" అన్నాడు విశ్వేశ్వరం వరద భుజం పట్టుకుని.

మునిసిపాలిటీ దీపం దగ్గరికి వస్తూ "ఇప్పుడేం చేస్తావు?" అనడిగాడు వరదరాజులు ఉన్నట్లుండి.

"ఇంకా ఏమీ ఆలోచించలేదు."

ఇంకేం ప్రశ్నించలేదు వరద. అంతలో విశ్వేశ్వరం అతనివేపు తిరిగి "నామీద యింకా నీకు కోపం వుందా?" అనడిగాడు.

ఒక్కసారి ఆర్ద్రతతో నిలువునా కంపించిపోయాడు వరదరాజులు. మాటల్లోని నిస్సహాయత, కళ్ళల్లో దైన్యం అతని గుండెను కాల్చింది. జీవితానికి తన క్షమాపణే చివరితృప్తిని యిచ్చేట్లు, దానికోసమే యిన్నాళ్ళూ జాగరణ చేస్తున్నట్లు, అతని భవిష్యత్తంతా ఆ నాలుగుమాటలకు జవాబులోనే వున్నట్లు అడిగాడు విశ్వేశ్వరం.

కాస్సేపాగి "నీమీద నాకెప్పుడూ కోపం లేదు" అన్నాడు మామూలుగా.

ఒక్కసారి ఆగి వరదరాజుల్ని రెండు చేతుల్తో బలంగా తనవేపు తిప్పుకుని "నామీద ఎప్పుడూ కోపం తెచ్చుకోకు భయ్యా, నేను శక్తిలేని వెధవని" అన్నాడు.

అతని కంఠంలో దుఃఖం జీర గమనించేసరికి మళ్ళీ భయం పట్టుకుంది వరదకి.

"వద్దు. అవేం చెప్పకిప్పుడు, పోదాం పద" అనబోతే విశ్వేశ్వరం విదిలించుకుని,

"ఈ ఒక్కరోజూ నాతో గడుపు. రేపట్నుంచీ నేను కనిపించను. చచ్చిపోను, అంత ధైర్యం నాకు లేదు. కానీ చెప్పదలిచినవేవో చెప్పేసి పోతాను"

నిర్విణ్ణుడయి కూచుండిపోయాడు వరద. నిన్నటి దుర్ఘటనకంటే, విశ్వేశ్వరం విచలత అతన్ని మరీ కృంగదీసింది.

కూచున్నాక "ఎందుకిలా దిగజారిపోయానా అని భయపడుతున్నావు కదూ నువ్వు? కూతురుపోతే ఏడుపురాదూ నీకు? నీలవేణి ఎవరనుకుంటున్నావు?"

శరీరం పట్టుతప్పి నరాలన్నీ బిగుతయి, జ్ఞానాన్ని మెలికలు తిప్పింది రక్తం. అచేతనుడయి మాటలు వింటున్నాడు వరదరాజులు.

"ఈ రక్తాన్ని పంచుకుని ఎప్పటిదో నా పాపం ఫలితంగా పుట్టింది నీలవేణి"

ఇప్పుడిక విశ్వేశరం కంఠంలో దుఃఖం పూర్తిగా పోయింది. నిర్ధారణగా శూన్యంలోకి చూస్తూ చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

చలి మరీ ఉధృతమైతే మఫ్లర్ తీసి తలకి చుట్టుకున్నాడు.

"ఈ విషయాన్ని నీ కెప్పటికప్పుడు చెప్పేయ్యాలనుకున్నాను. నీలవేణిని ఆ రోజు మీ యింట్లో వదిలేసినప్పుడూ, నువ్వు నన్ను గూడూరులో చూడడానికి వచ్చినప్పుడూ, మొన్న యిక్కడికి వచ్చినప్పుడూను. అయినా స్వార్థం, పిరికితనం నన్ను ఎప్పటికప్పుడు వెనక్కిలాగాయి. నన్ను అసహ్యించుకుంటావేమోనని భయం. నిర్లక్ష్యంతో నీలవేణిని వదులుకుంటావేమోనన్న బెదురుతో ఆగిపోయాను. నీలవేణిని నువ్వు పెళ్ళిచేసుకున్నావంటే ఎక్కడో మూలన కూచుని, సంతోషం పట్టలేక ఏడ్చాను. నేను రాలేకపోయానే అన్న బాధ మిగిలిపోయింది ఆ రోజు నీ శ్రేయస్సు కోసం, నీ బాగుకోసం నేను చేసినన్ని ప్రార్థనలు ఎవరూ చేసి వుండరు.

జడునిలా కూచుని వెయ్యిసార్లు ప్రయత్నించినా ఊహించలేని విశ్వేశ్వరం రహస్యాన్ని చీకటి మధ్య ఆకళింపుకు తెచ్చుకొందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

చీకటిలోకే చూస్తున్నాడు విశ్వేశ్వరం. మధ్య మధ్య కంఠం వణుకుతోంది. అయినా చెప్పాలన్న నిశ్చయం, తెలియని తెగింపు అతన్ని ముందుకు లాక్కుపోవడం స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

"నీలవేణి విషయం విపులంగా చెపితే ఆశ్చర్యపోతావు నువ్వు. ఇలాంటివి జరుగుతాయా అని నాకే అనిపిస్తుంది. నిడదవోలులో ఉండే రోజుల్లో మా యింటికి నాలుగు అంగల దూరంలో వుండేది ఆరోగ్యం యిల్లు. ఆరోగ్యం తెలుసుగా."

తలూపాడు.

"పూర్తిగా చెప్పనక్కరలేదు. అప్పట్లో ఏమీ తెలిసేదికాదు నాకు. బ్రతకడం అంటే విచ్చలవిడిగా తిరగడమేననిపించింది. తర్వాత ఈ పిరికితనం ఎలా సంక్రమించిందా అని ఆశ్చర్యం వేసింది. ఆరోగ్యం తండ్రి చర్చిలో బిషప్. ఆరోగ్యాన్ని చూసినప్పటినుంచీ నేనూ చర్చికి వెళ్తూండేవాడిని. అప్పట్లో ఓ ముసలిమేనమామ తప్ప నాకు అడ్డుచెప్పేవారెవరూ లేకపోయారు. ఓరోజు చర్చినుంచి తిరిగి వస్తూ బలవంతానా ఆరోగ్యాన్ని కావలించుకున్నాను. భయపడి నన్ను విదిలించుకుని పారిపోయింది. మర్నాడు ఆమె తండ్రి నన్ను పిలిచి ఏవో నీతులు చెప్పాడు. నాకు వళ్ళుమండింది. ఈసారి ఆరోగ్యం మీద కోపంతో, ఉదాసీనతతో లోబరుచుకొనడానికి ప్రయత్నించాను. మొదట మొరాయించింది. కానీ వయస్సు చాలా వాటికి జవాబు చెప్తుంది. క్రమంగా ఈ చేరిక మామూలయిపోయింది. కానీ పదినెలల తర్వాత ఆరోగ్యంలో మార్పు గమనించి వణికిపోయాను. ఓ రోజు అసలు విషయం తెలిసిపోయింది. ఆరోగ్యం వుత్తమనిషి కాదని విని బెదిరిపోయాను. మర్నాడే యింట్లోంచి పారిపోయాను. అయితే ఆమె తండ్రికి యిది తెలియగానే వళ్ళు మరిచి గెంతులు వేయలేదు. గుంభనగా రహస్యాన్ని దాచి ఏదో నెపంతో ఉద్యోగం వదులుకుని ఢిల్లీ చేరారు. తర్వాత విల్లింగ్టన్ ఆసుపత్రిలో నీలవేణి పుట్టింది. ఎన్నోయేళ్ళ తర్వాత కాకతాళీయంగా ఢిల్లీ వస్తే మళ్ళీ ఆరోగ్యం కనిపించింది. మనిషి చాలా మారింది. నవ్వుతూ పలకరించింది. కానీ ఆమెను చూస్తూనే పాతజ్ఞాపకాలు గుర్తుకొచ్చి వణికిపోయాను. ఇంకా వయస్సులో చేసిన తప్పు నన్ను పీకుతూనే వుంది. ఆ తప్పు నన్ను పారిపోనీయకుండా ఆపింది. అదీగాక నీలవేణి విషయం మొదటిసారిగా అప్పుడు విన్నాను. నా రక్తం పంచుకున్న మరోవ్యక్తి ఎట్లావుంటుందా అన్న ఉత్సుకత యెక్కువయింది. నీలవేణి విషయం అంతా చెప్పి ఇప్పుడు తన అమ్మా, నాన్న దగ్గర గూడూరులో వుందని చెప్పింది. ఇప్పుడయినా ఆమెను ఆదరించమని బ్రతిమాలింది. తను ఎవరినో పెళ్ళిచేసుకున్నట్లు చెప్పింది. మొదట భయపడినా కూతురు ఎక్కడో తెలీనిచోట బ్రతికి వుందనేసరికి మనస్సు వింత అభిమానంతో గుబగుబలాడింది. సరేనన్నాను. కానీ నేనెవరో తెలీకుండా నన్ను విశ్వసించలేకపోయింది నీలవేణి. ఇదంతా చెప్పి ఎలా ఊరట కలిగించాలో తెలీక, మళ్ళీ పిరికితనంతో వెనకంజ వేశాను. ఆమెను సాకటం నాకు చేతకాదనిపించింది. కొన్నాళ్ళు నాతో ఉన్న తర్వాత ఆమెను అనంతశయనంగారి దగ్గర వదిలేసి మిలటరీకి పోయాను. ఉన్నట్లుండి ఆమె అక్కణ్ణుంచి వచ్చేసినట్లు పీతాంబరం ఉత్తరం వ్రాశాడు. అంతవరకూ పీతాంబరాన్ని కొద్దిగానే ఎరుగుదును నేను. విషయం తెలియగానే వెంటనే వచ్చేశాను. తీరా నేను వచ్చేసరికి నీలవేణిని అంతవరకూ కనిపెట్టుకుని వుంటున్న కామేశ్వరమ్మగారు పోయారని తెలిసింది. ఆమె ముఖం చూస్తూ గడిపే శక్తి నాకు లేకపోయింది. పిరికితనం. ఎక్కడికో దూరంగా పోయి యివన్నీ మరిచిపోయి నిశ్చింతగా బ్రతకాలనిపించింది. యింతలో నువ్వు కనిపించావు. నీ దగ్గర ఆమెను పూర్తిగా వదిలేసిపోవడానికే ఆ రోజు వచ్చాను. అయితే నీలవేణి అందుకు ఒప్పుకోలేదు. అప్పుడిక పాతవిషయాలు చెప్పక తప్పలేదు. అంతా విని వొళ్ళో తలవుంచుకుని ఏడ్చింది. నాకు ఊరట కలిగించడానికే నీ దగ్గర వుండడానికి యిష్టపడింది. అయితే నా నిర్లక్ష్యాన్ని ఎప్పుడూ క్షమించలేదు. నిజం తెలిశాక మరీ బాధపడింది. నేనెందుకూ చేతకానివాణ్ణని తెలుసుకుంది. చివరికి నామీద సానుభూతి కూడా మిగల్లేదు ఆమెకు. పోతూ పోతూ నామీద ఘోరమైన శిక్ష విధించింది. కనీసం నన్ను చివరిక్షణాల్లో చూడడానికయినా యిష్టపడకపోవడానికి యిదే కారణం"

మళ్ళీ క్రిందటి రోజు విషయమంతా గుర్తుకొచ్చింది.

అతన్ని ఊరడించాలన్న ఆలోచన కలగలేదు వరదకి. మంత్రముగ్ధునిలాగా అతను చెప్పినవన్నీ వింటూ అపస్మారంలో పడిపోయాడు.

విశ్వేశ్వరం చెయ్యి హఠాత్తుగా పట్టుకుని "ఆరోగ్యం ఆమె తల్లి అన్న విషయం చెప్పావా నీలవేణికి"

నిర్ఘాంతపోయాడు విశ్వేశ్వరం 'లే'దన్నాడు.

కాస్సేపాగి "అదొక్కటే నువ్వు చేసిన మంచిపని, మరి కొన్నాళ్ళు నీలవేణి బ్రతకడానికి ఆస్కారం కలిగించావు" అన్నాడు.

ఎంతకీ అతను మాట్లాడకపోతే భయపడి "ఇకపోదామా?" అని గొణిగాడు విశ్వేశ్వరం.

బదులు పలకకుండానే లేచి నడిచాడు. శానిటోరియం వెలుగు అల్లంతదూరంలో కనిపిస్తోంది.

"ఇదంతా విన్నాక నా మీద అసహ్యం పుట్టిందా నీకు?"

అంతా మరిచిపోయి విశ్వేశ్వరం, ఆరోగ్యాన్ని ఉపయోగించుకున్న సత్యం గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఎంత తర్కించుకున్నా ఆ పని తప్పనిపించడంలేదు. అనుభవం నేర్పిన పాఠం అది.

చటుక్కున విశ్వేశ్వరానికీ తనకీ తేడాలేదు. అతని పాపానికి ఫలితం విషమించింది. అతను అదృష్టవంతుడు.

అతని భుజం తట్టి "నిన్ను క్షమించే యోగ్యత నాకు లేదు. కానీ నిన్ను అర్థంచేసుకోగల అనుభవం వుంది. నీమీద నాకేం కోపం లేదు" అన్నాడు.

విశ్వేశ్వరం నిట్టూర్చి వెలుగువేపు చూస్తూనే మెల్లిగా శానిటోరియం వేపు అడుగులు వేశాడు.

విధి దష్టమయిన జీవితానికి ప్రమాణంగా నిలిచాడు వరదరాజులు.

తనతో ఎవరూ లేరిప్పుడు ఒక్క గులాబి తప్పించి. అన్నయ్యను కదపడానికే భయపడి విజిటర్స్ రూములో కూచుని వచ్చేపోయే వాళ్ళను చూస్తుండేది. పొరపాటునన్నా నీలవేణి చివరి క్షణాల్లో గడిపిన గదివేపు రావడం మానేసింది. సాయంకాలం ఎప్పుడన్నా అన్నయ్య పిలిస్తే పొలాలవేపు వెళ్ళి వచ్చేది.

విశ్వేశరం ఆరోజే వెళ్ళిపోయాడు.

శానిటోరియంలో గడిపే కాలం అయిపోయిందని రెండుసార్లు నోటీసు యిచ్చారు అధికారులు.

చివరిరాత్రి ఆమె దగ్గర కూర్చున్న క్షణాల్ని గుర్తుతెచ్చుకుంటూ, ఆ గదిలోని ఖాళీమంచాన్ని గమనిస్తూ వెళ్ళాలనిపించలేదు వరదరాజులకి.

ఓ రోజు ఉన్నట్లుండి ఏదో ఉత్తరం వచ్చిందని తీసుకొచ్చింది గులాబి. పీతాంబరం వ్రాశాడు.

ఉత్తరంలో అక్షరాలు వెయ్యి వంకరలు పోయి నీరసంతో, తప్పక వ్రాసినట్లున్న పీతాంబరం స్థితిని తెలియజేశాయి. ఉత్తరంలో విషయాలు మరింత విశదపరిచాయి. పదిరోజులు క్రిందటి తారీఖు దానిమీద వేసి వుంది.

"మీరక్కడ ఉన్నారని ఎలాగో తెలిసింది. ఒక్కసారి వస్తారా నన్ను చూడడానికి? ఆశ్చర్యపోతారు నన్ను చూస్తే. మీతో చాలా విషయాలు మాట్లాడలి. నీలవేణిని మీతో తీసుకురావద్దు. ఒక్కరే రండి."

చదివి నవ్వుకున్నాడు వరద. మళ్ళీ నీలవేణి ముఖం గుర్తుకొచ్చింది. ఉత్తరం చూసి "నువ్వు రాకూడదన్నాడు పీతాంబరం" అంటే నవ్వుకుని ఊరుకుంటుంది బహుశా.

కిటికీ ఊచలకి చేరబడి అన్నయ్య ముఖం వేపే చూస్తోంది గులాబి. ఇటీవల సంఘటన ఆమెను మరీ ఒసిలిపోయేట్లుగా చేసి, ముఖంలో ఛాయను తెచ్చాయి.

"ఏం చేద్దాం?" అన్నాడు సలహా తీసుకోవడానికి మిగిలిన ఒక్క వ్యక్తినీ పలకరిస్తు.

"అంతా భయం భయంగా వుంది. పీతాంబరం చచ్చిపోతూ యీ వుత్తరం వ్రాశాడేమో? బహుశా ఏదన్నా పెద్దరోగం.."

నివ్వెరపడి చెల్లెలి ముఖం చూశాడు. డైబెటిస్‌తో పీతాంబరం బాధపడిన విషయం హఠాత్తుగా గుర్తుకొచ్చింది.

"మీతో చాలా విషయాలు చెప్పాలి" అన్న మాటలో అర్థం అతన్ని మాటిమాటికీ పృచ్ఛించింది.

రహస్యాలమీదా, మనస్సు లోతులమీదా విశ్వేశ్వరం కథ విన్న తర్వాత తగని అనుమానం పెరిగిపోయింది. ఓ విచిత్రమైన క్షణాన తను నీలవేణి తమ్ముడుగా నిరూపణ కావచ్చు.

ఏమైనా సరే వెళ్ళాలనిపించింది.

ఉత్తరంలో ఓ మూల ఆసుపత్రి పేరు మాత్రం వ్రాసి, విజయవాడ అని వ్రాశాడు పీతాంబరం.

ఆ రాత్రే చెల్లెల్ని తీసుకుని బయల్దేరాడు.

"దూరపు కొండలు.." లోకోక్తికి అర్థం విజయవాడ వచ్చాక తెలిసింది. మొదటిసారి కృష్ణానది నిశ్చలత, మనుషుల్లో చిత్తశుద్ధి ఆకర్షణీయంగా కనిపించాయి.

నిర్దుష్టత లేకుండా గజిబిజిగా అక్కడికి చేరితే పీతాంబరం పేరు విని మరీ గాలి సరిగ్గా జొరబడని గది దగ్గరికి తీసుకొచ్చారు. గాలిరాకపోవడం ఆ గది చేసుకున్న పాపం కాదు. ఆ వూరు చేసుకున్నది.

వరదని చూస్తూనే సన్నగా రివటలా వున్న వ్యక్తి పలకరించి రెండు చేతులూ పట్టుకుని బయటకు తీసుకు వచ్చాడు. వెనకనే గులాబిని చూసి క్షణకాలం దిమ్మరపోయాడు.

"నీలవేణిని తీసుకొచ్చినట్లున్నారే. వాడు ఉత్తరంలో వ్రాశాడు గమనించలేదేమో మీరు" ప్రతీ మాటలోనూ కించను వ్యక్తం చేస్తూ అన్నాడతను.

"ఆమె నీలవేణి కాదు. నా చెల్లెలు. ఈమెను చూస్తే అతనేం బాధపడడు" అన్నాడు మెల్లగా.

అనుమానంగా ఆమె వేపు చూశాడతను. అంతలో వరద భుజం మీద చెయ్యేసి "ఒక్క క్షణం మీతో రహస్యంగా మాట్లాడాలి. మీ విషయమంతా నాకు బాగు తెలుసు. నా పేరు కుటుంబరావు" అని ఆగాడు.

గులాబి అచేతనంగా గోడకి నిలబడిపోయింది.

ఆసుపత్రి వరండాలోకి వచ్చాక మెల్లగా అడిగాడు కుటుంబరావు.

"నీలవేణి ఎక్కడుంది?"

"ఎందుకా విషయం?"

"ఏదో నాకూ తెలీని పెద్ద రహస్యాన్ని మీకు చెప్పడానికి పిలిపించాడతను. నీలవేణి అంటే అతనికి చెప్పలేనంత గౌరవం. అందుకని ఆ విషయం చెప్పే సమయంలో ఆమె ఉండకూడదని అతని ఉద్దేశం."

నవ్వొచ్చింది వరదరాజులుకి.

"మరొక్క విషయం. పీతాంబరానికి నిన్ననే పెద్ద ఆపరేషన్ జరిగింది. మూడు నెలలు డయాబెటీస్‌తో పెనుగులాడాక నీరసంగా ఉన్నాడు. తప్పనిసరిగా నిన్న ఆపరేషన్ జరిపారు. దురదృష్టవశాత్తూ సరిగా జరగలేదు. ఇంకెంతో కాలం వాడు బ్రతకడంటే మీరు నమ్మకపోవచ్చు."

నవ్వుతూ "బ్రతుకుకి అర్థం సంతోషం, ఆనందం. అంతకు తప్ప యింకేమీ లేదు" అని చెప్పే పీతాంబరం గుర్తుకొచ్చి నోరు పెగల్లేదు వరదకు.

అంతకు ముందే ఎదుర్కొని పెద్ద దెబ్బమీద యిది మరొకటి అనిపించింది. తెలియకుండానే కళ్ళనీళ్ళు తిరిగాయి.

"అతని పరిస్థితి చూసి ఏ సానుభూతీ ప్రకటించవద్దు. మనస్సు కూడదీసుకోండి ముందు. మీతో మాట్లాడాలని పదిహేను రోజులుగా ఉబలాటంగా వుంది. ఎలాగో వెతికి మీ అడ్రసు సంపాదించాను" అన్నాడు కుటుంబరావు.

"ఎక్కడ ఉన్నాడతను?"

"ఆ గదిలో" వేలితో చూపించాడు.

"చూద్దామా అతన్ని?" అన్నాడు వరద కంఠం కూడదీసుకుని.

"మీరు స్థిమితపడండి మొదట. ఈమెను కూడా లోపలికి తీసుకువెళ్ళడం మంచిదంటారా?" గులాబీవేపు చూపుతూ అడిగాడు కుటుంబరావు. తెల్లబోయి బొమ్మలా నిలబడ్డ గులాబీవేపు చూస్తూ మళ్ళీ పాత రోజుల్ని గుర్తు తెచ్చుకున్నాడు వరదరాజులు. గోడకి చేతులు ఆనించి, ఏమీ అర్థంకాని చూపులు చూస్తోంది గులాబి.

"దగ్గరున్నా ఫరవాలేదులెండి. గులాబిని చూస్తే సంతోషిస్తాడు" అన్నాడు వరద కాస్సేపటికి. ప్రయత్నంతో తనని తాను కూడదీసుకుని దగ్గిరికి వచ్చి గులాబి భుజం మీద చెయ్యివేశాడు. "పీతాంబరం చావు బ్రతుకుల మధ్య ఉన్నాడట. చూస్తావా?"

నిర్ఘాంతపోయి అన్నయ్య ముఖం చూసిందామె. నవ్వి ఆమె తలని భుజానికి ఆనించుకున్నాడు. "ఫర్వాలేదులే. ఇదే చివరిసారి చూస్తున్నామేమో బహుశా. ఒక్క క్షణం కూచుని వచ్చేదాం" ఆమె చెయ్యిపుచ్చుకుని కుటుంబరావు వెంట గదిలోకి నడిచాడు.

అసలే గాలి తక్కువగా ఉన్న గదిలో వెలుగు తీవ్రతను తగ్గించడానికి నీలిరంగు దీపాల్ని వెలిగించారు. ఒకేరంగు పులిమినట్లు గదిలో ప్రతి వస్తువూ ఓ రంగు చిత్రంలాగా లీలగా కనిపిస్తోంది.

కుటుంబరావు బల్ల దగ్గిరికి వెళ్ళి మరో చిన్న దీపం వెలిగిస్తే కుడివేపున ఉన్న మంచం కనిపించింది. అటు చూస్తూనే వరద, గులాబి యిద్దరూ ఒక్కసారిగా తుళ్ళిపడ్డారు.

వొత్తుగా వేసిన పరుపు దిండ్లపై తలని వాలుగా అమర్చి పొత్తి కడుపు భాగాన్ని మీదకి వుండేలాగ గొలుసుల్తో ఏర్పాటు చేశారు. శరీరమంతటా తెల్లటి దుప్పటి కప్పివుంది. గొలుసుల మధ్యనుంచి ఏదో విచిత్రమయిన ఆకారం నేలమీదకి వేలాడుతున్నట్లు కనిపించింది. దుప్పటి చివర నల్లటి, పల్చటి ముఖం మాత్రం గుర్తుపట్టగలిగేదిగా వుంది. బొమికలన్నీ పోగుదేరి కళ్ళల్లో కాస్తపాటి జీవం, పెదాల కదలిక శ్వాసకోస్మ, ముక్కుపుటాల అదురు తప్పిస్తే ప్రేతకళ ఆవరించిన అతని ముఖాన్ని చూసి యిద్దరూ క్షణకాలం నోటమాట రాకుండా ఉండిపోయారు.

దీపం వెలిగితే బద్ధకంగా కళ్ళు యిటువేపు తిప్పాడు పీతాంబరం. అంత క్షీణతలోనూ కళ్ళ వైశాల్యం కొట్టవచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది.

"వరదరాజులుగారొచ్చారు చూడు" అన్నాడు కుటుంబరావు వంగి.

కుర్చీ లాక్కుని దగ్గరగా కూర్చున్నాడు వరద. బల్లకి ఆనుకుని నిలబడ్డది గులాబి.

కళ్ళు పెద్దవి చేసి జ్ఞాపకశక్తిని తెచ్చుకోవడానికి గుంజాటన పడ్డాడు పీతాంబరం. వరదని నిండు చూపు చూసి, ఆతృతగా కళ్ళు రెపరెపలాడించి ఒక్కసారి కళ్ళు మూసుకుని నీరసంగా నవ్వాడు.

మళ్ళీ కాస్సేపటికి తలతిప్పి "గుర్తున్నానా నేను?" అన్నాడు.

ఏమీ మాట్లాడక అలానే చూస్తున్నాడు వరదరాజులు.

"ఒక్కతెనూ వదిలి రావడం యిష్టంలేక వెంట తీసుకొచ్చాను" అన్నాడు క్షమాపణగా.

నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకుంటూ "కులాసాగా ఉన్నారా?" అని పలకరించాడు గులాబిని.

తలూపిందామె.

"నీలవేణి ఎలా వుంది?"

చెప్పటానికి తటపటాయించాడు వరద. ఎదురుగ్గా కూచున్న కుటుంబరావు ముఖం చూశాడు ఏం చెప్పాలో తెలీక.

అతని సందిగ్ధాన్ని పసిగట్టి పీతాంబరం నవ్వాడు. "ఆమెను కూడా మీతో తీసుకొచ్చారు అవునా? నా దగ్గర దాచకండి" అన్నాడు.

ఒక్కసారిగా దుఃఖం పెల్లుబికింది వరదకి. దుప్పటి కిందవున్న అతని రెండు చేతుల్నీ స్పృశించాడు.

"అదేం లేదు పీతాంబరంగారూ! నీలవేణి చనిపోయింది. సరిగ్గా 20 రోజుల క్రితం"

ఒక్కసారిగా కుటుంబరావు, పీతాంబరం తుళ్ళిపడ్డారు.

ఆశ్చర్యంతో మనిషంతా వణికాడు. నడుం దగ్గర నరం కదిలి బాధతో అరిచాడు పీతాంబరం. కుటుంబరావు లేచి అతన్ని స్థిమితపరిచాడు.

"చచ్చిపోయింది" అని ఒకటి రెండుసార్లు గొణుక్కుని అటు తిరిగి పడుకున్నాడు పీతాంబరం.

కుటుంబరావు టేబుల్ మీద టెంపరేచరు పాడ్ తీస్తూ 'ఇంకా విషయం ఏమీ చెప్పకండి' అని వరద చెవిలో రహస్యంగా గొణిగాడు.

గోడ గడియారం చేసే శబ్దం గదిలో ప్రతిధ్వనిస్తోంది.

ఏమైనా చెప్తాడేమోనని అంతా ఎదురు చూస్తూ కూర్చుండిపోయారు. కానీ అతనికి హఠాత్తుగా నిద్రపట్టినట్లుంది. అలానే చలనం లేకుండా పడుకున్నాడు.

"పోదాం పదండి. నీరసంతో నిద్రపట్టినట్లుంది. సాయంకాలం మాట్లాడవచ్చు" అన్నాడు కుటుంబరావు వరద భుజం మీద చెయ్యేసి.

కళ్ళు మూసుకునే "లేదు. ఇప్పుడే మాట్లాడాలి, విషయం ఎలా ప్రారంభించాలా అని ఆలోచిస్తున్నాను" అన్నాడు పీతాంబరం.

ముగ్గురూ దిగ్భ్రాంతులయ్యారు.

మెల్లగా యిటు తిరిగి వరద చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

"మీతో యీ విషయాలు చెప్పకపోయినా నష్టం లేదు. మీరు హాయిగా బ్రతగ్గలరు యివన్నీ తెలియకుండానే. కానీ యివన్నీ చెప్పకుండా నేను హాయిగా చచ్చిపోలేను. ఇప్పుడు నీలవేణి లేనందువల్ల చెప్పినా ఫరవాలేదు."

"హెచ్చు అలసట పడకండి, చెప్పగలిగితేనే చెప్పండి. అవసరమయితే రెండు రోజులు యిక్కడే ఉండగలను నేను" అన్నాడూ వరద అనునయింపుగా.

మందహాసం చేశాడు పీతాంబరం. కాస్సేపాగి "నీలవేణి మీ చేతుల్లో ప్రాణం వదులుకోగలగడం ఆమె అదృష్టం ఆమెను వదిలి దూరంగా పారిపోవడంలో నేను మంచిపని చేశానేమోనని యిప్పుడనిపిస్తోంది. నీలవేణిని పెళ్ళిచేసుకున్నారటగా మీరు?"

నెమ్మదిగా తలూపాడు వరదరాజులు.

ప్రయత్నంతో నవ్వుకున్నాడు పీతాంబరం. "ఇదివరకే నీలవేణికి పెళ్ళయిందంటే ఆశ్చర్యపోతారు మీరు" ఆగాడు.

కొలిమిలోంచి తీసిన యినుము మీద చల్లటి నీరు హఠాత్తుగా పడినప్పటి వేడిలాగా మనస్సు ఉత్తప్తమయింది. గులాబికి ఆశ్చర్యం మధ్య దుఃఖం పొర్లుకొచ్చింది. అనవసరంగా, అసంకల్పితంగా పెదాలు వణికాయి. వరద చెయ్యి పుచ్చుకుంది.

"అవును. మామయ్య దగ్గరికి నీలవేణి వచ్చేసరికి నేనక్కడే ఉన్నాను. విశ్వేశ్వరం ఆమెను వదిలి వెళ్ళడం తెలుసు నాకు. ఆమెను నాకు ముడిపెట్టాలని మామయ్య తలంపు. నీలవేణిని అడిగితే మాట్లాడకుండా ఊరుకుంది. నేనే ఓ రోజు కదిపితే ఏడ్చింది. ఆమెతో మాట్లాడాలంటే భయం నాకు. నా మాటల్లాగా, మీ మౌనంలాగ. గోవర్ధనరావుగారి చమత్కారంలాగ. ఆరోగ్యం నవ్వుల్లాగా ఆమెకు కన్నీళ్ళు ఓ ఆయుధం. పాత విషయమేదో గుర్తు తెచ్చుకుని నవ్వుకున్నాడు కాస్సేపు. మళ్ళీ యిటు తిరిగి "నీలవేణి తప్పుపని చేసి వుంటుందని మీకు అనుమానమా?" అనడిగాడు.

ఆ ప్రశ్న అడగడంలో ఆతృత వరదని విస్మితుణ్ణి చేసింది.

"అనుమానంలేదు. అయినా అదంతా యిప్పుడు అనవసరం. నీలవేణి యిప్పుడిక లేదు."

"అవును. లేదు" అన్నాడు పీతాంబరం. "పెళ్ళి జరగడం అంటే విందులూ, ఊరేగింపులూ అయితే జరగనట్లే. కానీ ఒక్కరోజూ నీలవేణిని నేను భార్యగా చూడలేకపోయాను. లౌకికమైన బంధం మా పెళ్ళి. అంతే. అంతకు తప్పించి యింకేమీ కాదు. అదీ ఎంతోకాలం నిలవలేదు. ఓ రోజు ఉన్నట్లుండి అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోతానంది. నేను అడ్డు చెప్పలేదు. తమాషాగా ఉంది కదూ?"

"మళ్ళీ నీలవేణిని ఎప్పుడు కలిశారు మీరు?"

"ఆ తర్వాత నేనే గూడూరు నుంచి వచ్చేశాను. మొదటిసారిగా మీ యింటికి వచ్చిన రోజు గుర్తుంది కదూ? అదే ఆమెను కలవడం"

వరద గులాబి చెయ్యి పుచ్చుకుని అలానే కూచున్నాడు.

"అంత నిరాడంబరంగా బ్రతికే వ్యక్తిని నేనెప్పుడూ చూడలేదు. నాకెప్పుడూ జీవితంలో కష్టాలు రాలేదు. వచ్చిన కష్టమల్లా యిదొక్కటే. కానీ కష్టాలు లేకుండా ఉండగా ఆమెను చూడలేదు. అయినా ఆ కళ్ళల్లో స్థాయి, మాటల్లో నిలకడతనం, ఓర్పూ ఒదులుకునేది కాదు. ఈ గుణాలు కాకపోతే ఆమె నా భార్య ఎప్పుడో అయేది. కానీ యివన్నీ చూశాక ఆమెను భార్యగా చూడలేకపోయేవాణ్ణి. నన్ను మరిచిపోయిన శక్తి ఆమెలో కనిపించేది. ఎప్పటికీ ఆమె నాకు 'నీలవేణి'గానే మిగిలిపోయింది" కాస్త ఆగి యిటు తిరిగి "నా చెల్లెలని మీ దగ్గర అబద్ధమాడాను. విషయం నీలవేణి చెప్పవద్దంది. మోసం చేయాలని కాదు. మిమ్మల్ని బాధపెట్టడం యిష్టంలేక."

మందు వేళయిందని వచ్చాడు కుటుంబరావు. భారంగా మందు గుటక వేసి "ఇదంతా విని బాధపడ్డారా మీరు?" అనడిగాడు.

"అంతా విచిత్రంగా వుంది. నాకేం బాధలేదు. ఇంత విన్నాక నీలవేణిని నేనేం తెలుసుకోలేదేమోననిపిస్తోంది."

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments